

Eftirlønarlógin: Broytingar í mun til uppskotið, sum fór í hoyring 28. mars 2012.

Uppskotið sum fór í hoyring 28. mars 2012:	Uppskotið, sum nú fer í hoyring (18. jan. 2013):
<p><u>Aldursmark inngjald:</u></p> <p>Persónur, sum hefur fyllt 21 ár, men ikki 67 ár, og sum hefur fulla skattskyldu til Føroyar, hefur skyldu at spara saman til egna eftirløn. (<i>§ 1, stk. 1</i>)</p>	<p>Persónur, sum hefur fyllt 21 ár, <u>men ikki hefur nátt fólkapensjónsaldur</u>, og sum hefur fulla skattskyldu til Føroyar, hefur skyldu at spara saman til egna eftirløn. (<i>§ 1, stk. 1</i>)</p>
<p><u>Skiftisskipan fyri eldri fólk:</u></p> <p>Stk. 2. Persónur, ið er føddur fyri 1. januar 1950, hefur ikki skyldu til at spara saman til egna eftirløn eftir § 1, stk. 1, men kann eftir egnum ynski spara saman til eftirløn sambært hesi løgtingslóg. (<i>§ 18, stk. 2</i>)</p>	<p>Persónur, ið er føddur fyri <u>1. januar 1954</u>, hefur ikki skyldu til at spara saman til egna eftirløn eftir § 1, stk. 1, men kann sjálvboðin spara saman til eftirløn sambært hesi løgtingslóg. (<i>§ 17, stk. 1</i>)</p>
<p><u>Persónar, sum arbeiða uttanlands hjá útlenskum arbeiðsgevara og eru fevndir av útlenskari eftirlønarskipan:</u></p> <p>Landsstýrismaðurin kann við kunngerð áseta nærri reglur fyri tann, ið er fevndur av eftirlønarskipan uttanlands sum part av arbeiðssáttmála við arbeiðsgevara við heimstaði uttanlands, og har arbeiðið verður útint uttan fyri Føroyar. (<i>§ 3, stk. 3</i>)</p>	<p><i>Stk. 9.</i> Persónur, ið er fevndur av eftirlønarskipan uttanlands sum part av arbeiðssáttmála við arbeiðsgevara við heimstaði uttanlands, og har arbeiðið verður útint uttan fyri Føroyar, kann verða undantikin at rinda til eftirløn sambært hesari løgtingslóg við atlit at inntøku, ið er forvunnin uttanlands. Umsókn skal sendast til TAKS, ið metir, hvørt talan er um eftirlønarskipan, sum í nóg stóran mun tryggjar samansparara eitt nøktandi inntøkugrundarlag eftir pensjónsaldur. Landsstýrismaðurin ásetir við kunngerð nærri reglur. (<i>§ 1, stk. 9</i>)</p>
<p><u>Undantak fyri galdandi danskar eftirlønarskipanir:</u></p> <p>Persónur, sum er føddur áðrenn 1. januar 1955, og sum fram til 1. januar 2013 hefur goldið til eftirlønarskipan í Danmark við burtursíggingarrætti ella frádráttarrætti í skattskyldugu inntøkuni í Føroyum, kann halda áfram við at gjalda til hesa eftirlønarskipan í staðin fyri at gjalda bundna eftirlønargjaldið eftir § 2 í hesi løgtingslóg. Fyri inngjaldið verður veittur burtursíggingarrættur ella frádráttur í skattskyldugu inntøkuni og rindað verður 40 prosent í eftirlønarskatti samsvarandi § 13. Loyvi verður givið eftir umsókn til TAKS. Útgjaldsleisturin fylgir áseting, ið er galdandi sambært eftirlønarsáttmálanum. (<i>§ 18, stk. 1</i>)</p>	<p><i>Stk. 5.</i> Persónur, sum í starvi sínum fyri arbeiðsgevara við heimstað í Føroyum, er fevndur av eftirlønarskipan hjá donskum eftirlønarveitara, tá henda lóg kemur í gildi, kann verða undantikin hesi løgtingslóg, og í staðin halda áfram við at rinda til donsku eftirlønarskipanina hóast ásetingarnar í § 5. Treytir fyri undantøku eru, at onki verður rinda til kapitaleftirløn, og at rindað verður í minsta lagi 15 prosent av føstu ársløyni. Fyri inngjaldið verður veittur burtursíggingarrættur ella frádráttur í skattskyldugu inntøkuni og rindað verður 40 prosent í eftirlønarskatti samsvarandi § 12, stk. 2. Útgjaldsleisturin fylgir áseting, ið er galdandi sambært eftirlønarsáttmálanum. Loyvi verður givið eftir umsókn til TAKS. Landsstýrismaðurin ásetir við kunngerð nærri reglur. (<i>§ 17, stk. 5</i>)</p>

Eftirlønargjaldið:

§ 2. Bundna eftirlønargjaldið er frá 1. januar 2013 í minsta lagi 1 prosent av A og B-inntøkuni, og eftirlønargjaldið hækkar 1 prosentstig árliga til 15 prosent í 2027.

Stk. 2. Arbeidsgevarin hevur við teimum avmarkingum, sum eru nevndar í § 1, stk. 2, 4 og 5 og § 4, skyldu at rinda eftirlønargjaldið hjá løntakara. Er eftirlønargjaldið ásett í starvssáttmála, er hesin prosentpartur galdandi í tann mun, hann er hægri enn ásett í stk. 1.

(§ 2, stk. 1 og 2)

§ 2. Bundna eftirlønargjaldið er frá 1. januar 2014 í minsta lagi 1 prosent av A og B-inntøkuni, og eftirlønargjaldið hækkar 1 prosentstig árliga sambært talvuni niðanfyri til 15 prosent í 2028 og seinni. Er eftirlønargjaldið ásett í starvssáttmála, er prosentparturin í starvssáttmálanum galdandi í tann mun, hann er hægri enn ásett í hesari lóg.

	Eftirlønargjald
Frá 1. jan. 2014	1 prosent
Frá 1. jan. 2015	2 prosent
Frá 1. jan. 2016	3 prosent
Frá 1. jan. 2017	4 prosent
Frá 1. jan. 2018	5 prosent
Frá 1. jan. 2019	6 prosent
Frá 1. jan. 2020	7 prosent
Frá 1. jan. 2021	8 prosent
Frá 1. jan. 2022	9 prosent
Frá 1. jan. 2023	10 prosent
Frá 1. jan. 2024	11 prosent
Frá 1. jan. 2025	12 prosent
Frá 1. jan. 2026	13 prosent
Frá 1. jan. 2027	14 prosent
Frá 1. jan. 2028	15 prosent

Stk. 2. Arbeidsgevarin hevur við teimum avmarkingum, sum eru nevndar í § 1, stk. 2, 4 og 5 og § 3, skyldu at flyta eftirlønargjaldið hjá løntakara. Eftirlønargjaldið skal rindast umvegis afturhaldsskipanina hjá TAKS, samstundis sum lønin verður flutt, og í samsvari við eftirlønaravtaluna.

(§ 2, stk. 1 og 2)

<p><u>Hámark fyri inngjaldi:</u></p> <p><i>Stk. 5.</i> Eftirlønarsamansparari kann sjálvboðin gjalda meira enn tað í stk. 1 nevnda prosentgjald, men tó í mesta lagi 200.000 krónur árliga netto. Sjálvboðið inngjaldið kann ikki rindast útaftur sambært stk. 4. (<i>§ 2, stk. 5</i>)</p>	<p><u>Hámark Strikað:</u></p> <p><i>Stk. 3.</i> Eftirlønarsamansparari kann sjálvboðin rinda meira enn tað í stk. 1 nevnda prosentgjald. (<i>§ 2, stk. 3</i>)</p>
<p><u>Hvørjum inntøkum eftirlønargjald ikki skal rindast av:</u></p> <p>§ 4. Tað í § 2, stk. 1 ásetta prosentgjaldið verður ikki rindað av niðanfyri nevndu peningaupphæddum:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uppihaldspeningur sambært hjúnabandslóggevuni. 2. Barnapeningur sambært ”lov om børns retsstilling”. 3. Fólkapensjón. 4. Lutaeftirløn. 5. Lívrenta o.a. 6. Fyritíðarpensjón og veitingar frá vardum verkstaði. 7. Avlamiðveiting. 8. Óarbeiðsførisveiting. 9. Forsorgarhjálp eftir forsorgarlógini. 10. Útbúgvingarstuðul. 11. Vinningur av eydnuspæli, legati, sømdargávum o. l. <p>(<i>§ 4, stk. 1</i>)</p>	<p>§ 3. Tað í § 2, stk. 1 ásetta prosentgjaldið verður ikki rindað av niðanfyri nevndu peningaupphæddum:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uppihaldspeningur sambært hjúnabandslóggevuni. 2. Barnagjald og barnaískoyti sbt. lóg um einsamallar uppihaldarar. 3. Fólkapensjón 4. Lutaeftirløn. 5. Lívrenta o.a. 6. Fyritíðarpensjón og útgjald frá vardum verkstaði. 7. Avlamiðveiting, avlamiðviðbót, persónlig viðbót, barnaviðbót, røktar- og hjálparviðbót sbt. lóg um almannapensjónir. 8. Allar tryggingarveitingar, øll útgjöld sambært tænaðsmannalógini og líknandi. 9. Stak og brekkbótandi veitingar umframt barnaviðbót sbt. forsorgarlógini. 10. Útbúgvingarstuðul. 11. Vinningur av eydnuspæli, legati, sømdargávum o. l. 12. Útgjald frá Arbeiðsmarknaðar-efitirlønargrunninum. 13. Viðbót til ávísar pensjónistar. 14. Ættleiðingarstuðul. 15. Stuðul til uppihaldspening. 16. Gjald fyri uppihald og lammaðpening sbt. lóg um barnavernd. <p>(<i>§ 3, stk. 1</i>)</p>
<p><u>Aldursmak fyri útgjaldi:</u></p> <p>Eftirlønárútgjald kann í fyrsta lagi byrja, tá ið eftirlønarsamansparari verður 67 ár og í seinasta lagi tann dagin, hann verður 70 ár. (<i>§ 10, stk. 1</i>)</p>	<p>Eftirlønárútgjald kann í fyrsta lagi byrja, tá ið eftirlønarsamansparari <u>nær fólkapensjónsaldur</u>, og í seinasta lagi tann dagin, hann <u>fær fólkapensjón</u>. (<i>§ 9, stk. 1</i>)</p>

<p><u>Avmarkað skattskyldug, sum gerast fult skattskyldug:</u></p> <p><i>Stk. 6.</i> Tá persónur, ið hevur verið undir avmarkaðari skattskyldu til Føroya, kemur undir fulla skattskyldu til Føroya, verður eftirlønargjaldskylda at roknað frá tí degi hann er avmarkað skattskyldugur til Føroyar, samsvarandi áseting í løgtingslóg um landsskatt og kommunuskatt (skattalógin). (§ 13, stk 6)</p>	<p><i>Stk. 6.</i> Tá persónur, ið hevur verið undir avmarkaðari skattskyldu til Føroya, kemur undir fulla skattskyldu til Føroya, verður eftirlønargjaldskylda at roknað frá tí degi, avmarkaða skattskyldan heldur uppat. (§ 12, stk 6)</p>
<p><u>Partur av inngjaldi, ið kann brúkast til tryggingar:</u></p> <p>Av inngoldna eftirlønargjaldinum kann í mesta lagi ein triðingur verða brúktur til trygging, meðan restin skal verða nýtt til eftirlønarsmansparing. Tað er einans burtursíggingarrættur og frádráttarrættur í skattskyldugu inntøkuni fyri inngjød til avlamis- og óarbeiðsføristrygging. (§ 13, stk. 4)</p>	<p>Av inngoldna eftirlønargjaldinum kann í mesta lagi ein triðingur fara til trygging í sambandi við óarbeiðsføri og deyða, meðan restin skal fara til eftirlønarsmansparing. (§ 12, stk. 7)</p>
<p><u>Útgjaldsbýtið:</u></p> <p>Býtið skal í sambandi við útgjald uppfylla hesar treytir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) í minsta lagi 45 % sum lívlong veiting. 2) í mesta lagi 55 % sum lutaeftirløn. 3) í mesta lagi 10 % sum kapitalútgjald. <p>(§ 10, stk. 2)</p>	<p>Býtið skal í sambandi við útgjald uppfylla hesar treytir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) í minsta lagi 45 % sum lívlong veiting. 2) í mesta lagi 55 % sum lutaeftirløn. 3) <u>í mesta lagi 15 % sum kapitalútgjald.</u> <p>(§ 9, stk. 2)</p>
<p><u>Fólk, sum hava niðursettan miðallivialdur:</u></p> <p><i>Stk. 5.</i> Fyri eftirlønarsmansparara, har tað læknafrøðiliga verður staðfest, at hann, grundað á sjúku, hevur niðursettan væntaðan miðallivialdur, ber til at byrja eftirlønarútgjald, áðrenn eftirlønarsmanspararin verður 67 ár, sum er ásett í stk. 1. TAKS vátta, at útgjald av eftirlønarsmansparingini kann byrja eftir áheitan frá Almanastovuni. Upphædd, ið skuldi verið brúkt til lívrentu, kann ístaðin verða brúkt til lutaeftirløn. 10 prosent av samansparingini kann verða útgoldin sum kapitalútgjald og rest sum lutaeftirløn. (§ 10, stk. 5)</p>	<p><i>Stk. 5.</i> Fyri eftirlønarsmansparara, har tað læknafrøðiliga verður staðfest, at hann, grundað á sjúku, hevur niðursettan væntaðan miðallivialdur, ber til at byrja eftirlønarútgjald, áðrenn eftirlønarsmanspararin nær fólkapersjónsaldur, sum er ásett í stk. 1. TAKS vátta, at útgjald av eftirlønarsmansparingini kann byrja, tá <u>deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu</u> hevur váttað umsókn. Upphædd, ið skuldi verið brúkt til lívrentu, kann ístaðin verða brúkt til lutaeftirløn, um ikki onnur avtala er gjørd. 15 prosent av samansparingini kann verða útgoldin sum kapitalútgjald og rest sum lutaeftirløn. <u>Landsstýrismaðurin ásetir við kunngerð nærri reglur.</u> (§ 9, stk. 5)</p>

Eftirlønarveitarar:

§ 6. TAKS góðkennir eftirlønarveitara, ið er skrásettur og hevur heimstað í Føroyum.

§ 5. Inngjald sambært hesi lögtingslóg kann einans fara fram til góðkendan eftirlønarveitara, ið hevur heimstað í Føroyum. Eftirlønarveitarar skulu fráboða TAKS tær eftirlønarskipanir, ið teir veita eftirlønarsamanspararum.

Eftirlønarveitarar - Ílögureglur:*Ílögureglur fyri eftirlønarveitarar*

§ 8. Eftirlønarsamansparingar í peningastovni, skulu vera á serligari eftirlønar-innlánskontu, í puljum ella serligum virðisbrævagoymslum. Eftirlønarsamansparing í tryggingarfelag, har tryggingarfelagið ikki hevur áttikið sær nakran íløguváða er at skilja sum eftirlønarsamansparing í peningastovni.

Stk. 2. Í eftirlønarhøpi í sambandi við virðisbrævahandil skal eftirlønarsaman-spararin í peningastovni vera bólkaður sum smákundi sambært "bekendtgørelse for Færøerne om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel".

Stk. 3. Tað verður einans loyvt eftirlønarsamansparara í peningastovni at gera íløgur í børsskrásett virðisbrøv í londum í Zone A øki. Eftirlønarveitarin fremur virðisbrævahandilin vegna eftirlønarsamanspararan.

§ 9. Eftirlønarsamansparari í peningastovni kann hava íløgur í børsskrásett virðisbrøv sambært talvuni niðanfyri.

Aldur í ár	Partabrævapartur í mesta lagi
- 34	80
35 - 44	70
45 - 49	60
50 - 59	50
60 - 64	40
65 - 69	30
70 -	15

Ílögureglur fyri peningastovnseftirlønarveitarar

§ 7. Eftirlønarsamansparingar í peningastovni, skulu vera á serligum eftirlønarinnlánskontum, í puljum ella serligum virðisbrævagoymslum.

Stk. 2. Í eftirlønarhøpi í sambandi við virðisbrævahandil skal eftirlønarsaman-spararin í peningastovni fylgja "bekendtgørelse for Færøerne om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel".

Stk. 3. Uppspard eftirløn skal støðlast sambært reglunum í "bekendtgørelse om puljepension om andre skattebegunstigede opsparingsformer m.v". Eftirlønarveitarin fremur virðisbrævahandilin vegna eftirlønarsamanspararan.

Stk. 4. Eftirlønarsamansparari í peningastovni kann einans hava íløgur í børsskrásett virðisbrøv har partabrævaparturin fylgir talvuni niðanfyri.

Aldur í ár	Partabrævapartur í mesta lagi
- 34	80
35 - 44	70
45 - 49	60
50 - 59	50
60 - 64	40
65 - 69	30
70 -	15

Stk. 5. Tá partabrævaparturin hjá einum persóni er oman fyri hámarkið, sum er ásett í talvuni í stk. 1, verður rebalanserað.

Stk. 6. Persónur, yngri enn 60 ár, verður ikki álagdur at selja av partabrævagoymslu, hóast virðið av partabrævapartinum er oman fyri tað hægst loyvda. Rebalanserað verður soleiðis, at íløgur bert kunnu verða gjørdar í lánsbrøv, inntil partabrævaparturin er komin niður á hægst loyvda markið fyri partabrævapartin

<p><i>Stk. 2.</i> Tá partabrávuparturin hjá einum persóni er oman fyri hámarkið, sum er ásett í talvuni í stk. 1, verður rebalanserað.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Persónur, yngri enn 60 ár, verður ikki álagdur at selja av partabrávagoymslu, hóast virðið av partabrávupartinum er oman fyri tað hægst loyvda. Rebalanserað verður soleiðis, at íløgur bert kunnu verða gjørdar í lánsbrøv, inntil partabrávuparturin er komin niður á hægst loyvda markið fyri partabrávupartin sambært stk. 1.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Hjá persóni, ið er 60 ár ella eldri, skal íløgurøðin rebalanserast niður á hægst loyvda partabrávupart í seinasta lagi fyrsta handilsdag eftir, at persónurin er fylltur ávikavist 60, 65 og 70 ár, sum ásett í talvuni í stk. 1.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Virðisbrávagoymslan verður gjørd upp til marknaðarvirðið í seinasta lagi 2 mánaðir fyri, at eftirlønarsamansparari ynskir at byrja útgjald, og í fyrsta lagi 2 mánaðir fyri, at eftirlønarsamansparari verður 67 ár, og í seinasta lagi 2 mánaðir fyri, at eftirlønarsamansparari verður 70 ár.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Tað er skylda hjá eftirlønarveitarara at tryggja, at ásetingarnar í § 8 og § 9 verða fylgdar.</p>	<p>sambært stk. 1.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Hjá persóni, ið er 60 ár ella eldri, skal íløgurøðin rebalanserast niður á hægst loyvda partabrávupart í seinasta lagi fyrsta handilsdag eftir, at persónurin er fylltur ávikavist 60, 65 og 70 ár, sum ásett í talvuni í stk. 1.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Virðisbrávagoymslan verður gjørd upp til marknaðarvirðið í seinasta lagi 2 mánaðir fyri, at eftirlønarsamansparari ynskir at byrja útgjald, og í fyrsta lagi 2 mánaðir fyri, at eftirlønarsamansparari nær pensjónsaldri, og í seinasta lagi 2 mánaðir fyri, at eftirlønarsamansparari fær fólkapensjón.</p> <p><i>Stk. 9.</i> Tað er skylda hjá eftirlønarveitarara at tryggja, at ásetingarnar í hesi grein verða fylgdar.</p> <p style="text-align: center;"><i>Íløgureglur fyri eftirlønargrunnar og fyri lívstryggingarfeløg í lívstryggingarflokki III</i></p> <p>§ 8. Eftirlønargrunnar og tryggingarfeløg í lívstryggingarflokki III kunnu gera íløgur vegna eftirlønarsamanspararar sambært reglum í lóg um tryggingarvirksemi.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Tryggingar, ið verða gjørdar sambært hesi lögtingslóg og teknaðar undir lívstryggingarflokki III í lívstryggingarfelagi og eftirlønargrunni, skulu vera settar saman soleiðis, at fíggarligi váðin er hósandi og gagnligur fyri eftirlønarsamanspararan. Tá mett verður um váðin er hósandi skal atlit takast til aldur, heilsu, fíggarstøðu og onnur viðkomandi viðurskiftir.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Landsstýrismaður kann í kunngerð áseta íløgureglur fyri eftirlønargrunnar og tryggingar undir Lívstryggingarflokki III og aðrar tryggingar inngoldnar eftir hesi lóg.</p>
<p><u>Frælsi at velja eftirlønarveitarara:</u></p> <p>Ongin áseting.</p>	<p><i>Stk. 4.</i> Eftirlønarsamansparari kann ikki, sambært sáttmála millum fakfelag og arbeiðsgevara, verða álagdur einans at kunna rinda eftirløn til ein ávísan eftirlønarveitarara. Kunnu aðrir eftirlønarveitarar enn teir, sum fakfelag eftirlønarveitarans hevur sáttmála við, veita tær tæmastur, sum sáttmálin ásetir, skal tað verða møguligt hjá eftirlønarsamansparara at skifta eftirlønarveitarara.</p> <p>(§ 5, stk. 4)</p>
<p><u>Gildiskoma:</u> 1. januar 2013 (§ 19, stk. 1)</p>	<p>1. januar 2014. (§ 19, stk. 1)</p>